

Toegang Sociaal Domein 2015

Notitie over de integrale inrichting van de toegang en toeleiding tot zorg en ondersteuning in de gemeente Velsen

**Gemeente Velsen
Augustus 2014**

1. Inleiding

In de gemeente Velsen gaan wij de zorg en ondersteuning van inwoners beter organiseren. Dichtbij, preventief en veel meer vanuit de eigen kracht van de inwoners. De aanleiding is het feit dat de gemeente vanaf 2015 in het kader van de decentralisaties taken overgeheveld krijgt vanuit het Rijk en de provincie. Het gaat hierbij om de volledige jeugdhulp, niet-medische zorg en ondersteuning en begeleiding bij het vinden van werk.

De rijksoverheid heeft als vertrekpunt voor de decentralisaties dat inwoners in staat zijn zelfstandig hun leven te leiden en hun eigen problemen op te lossen. Dit houdt in dat inwoners zelfstandig invulling geven aan hun leven door middel van actieve participatie aan onderwijs, werk en sociale netwerken. Maatschappelijke betrokkenheid is het uitgangspunt. Voor wie hiertoe niet zelfstandig in staat is, dient de ondersteuning zo veel mogelijk in en bij de eigen omgeving te worden gevonden of georganiseerd. De opgave voor gemeenten is de nieuwe taken slimmer en beter te organiseren met minder geld.

Om goed voorbereid te zijn op de nieuwe taken is het nodig een aantal zaken voor 1 januari 2015 geregeld te hebben als gemeente. De prioriteiten voor de tweede helft van 2014 zijn:

1. Inkoop en Zorgcontinuïteit: de zorgcontinuïteit is geregeld en er blijft een passend en dekkend aanbod van zorg en ondersteuning. De benodigde zorg is ingekocht en er zijn afspraken met (boven)regionale aanbieders.
2. Bedrijfsvoeringprocessen van de gemeente zijn ingesteld op de nieuwe taken: interne processen bij de gemeente functioneren; van beleid tot uitvoering zijn de nieuwe taken en werkwijze verankerd in de organisatie en er is voldoende capaciteit en kennis beschikbaar. Er is een digitaal systeem voor gegevensuitwisseling die de privacy tussen de verschillende ketenpartners waarborgt.
3. Verordeningen: de verordeningen voor de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet worden binnen het daarvoor gestelde termijn voor de gemeenteraad vastgesteld.
4. Toegang is op orde: de gemeente heeft een laagdrempelige, herkenbare, integrale toegang voor haar inwoners. Hier kunnen signalen en vragen worden opgepakt en verzoeken om ondersteuning kunnen in behandeling worden genomen. Zowel deskundigheid als mandaten van de professionals zijn geregeld.

De gemeente Velsen werkt nauw samen met de regiogemeenten in de IJmond aan de voorbereiding van de decentralisaties en dus aan de bovenstaande vier punten. De gemeenten bereiden gezamenlijk de inrichting van het nieuwe systeem van maatschappelijk ondersteuning voor. Hiertoe zijn de afgelopen periode verschillende visies en beleidskaders vastgesteld.

Regionaal is de basis dus gelegd voor de inrichting van een nieuw systeem voor maatschappelijke zorg en ondersteuning en de inkoop daarvan.

Voor het onderdeel Toegang zijn regionale uitgangspunten geformuleerd, maar elke gemeente dient deze lokaal uit te werken in de eigen organisatie om de toegang tot de maatschappelijke zorg en ondersteuning in te richten. Dit is een logische keuze, want

Toegang is bij uitstek een onderdeel waarbij de aansluiting op de reeds aanwezige lokale (gemeentelijke) toegangsvormen en maatschappelijke infrastructuren belangrijk is. Het doel van deze notitie is inzichtelijk te maken wat Toegang is, hoe deze nu georganiseerd is en wat wij moeten doen om 1 januari 2015 onze toegang zo ingericht te hebben dat de nieuwe taken naar behoren worden uitgevoerd.

Wat is Toegang

Onder Toegang verstaan we het proces vanaf het moment waarop inwoners zich melden, of worden gemeld, met een ondersteuningsvraag. De toegankelijkheid bestaat uit de fysieke toegang (bijvoorbeeld gemeentebalie of sociaal wijkteam) of directe vindbaarheid (telefonisch, digitaal). Toegang dient op 1 januari 2015 zodanig te zijn ingericht dat een inwoner met een ondersteuningsvraag wordt begeleid naar de juiste oplossing. Dit hoeft niet altijd een professioneel aanbod te zijn.

Wanneer een inwoner in aanmerking komt voor een (specialistische) zorg- of ondersteuningsaanbod en hiernaartoe wordt doorverwezen, dan noemen wij dit toeleiding. Toeleiding vindt plaats nadat een inwoner zich meldt met een vraag of wordt gemeld (toegang).

Toegang tot ondersteuning (bijvoorbeeld vanuit de Wmo) is niet nieuw, maar komt op lokaal niveau in een ander daglicht te staan door de decentralisaties, de Kanteling, Welzijn Nieuwe Stijl en de nieuwe doelgroepen die overkomen naar de gemeente.

De begeleiding naar de juiste oplossing dient conform de uitgangspunten van de Kanteling plaats te vinden. Dit betekent in de praktijk dat werkprocessen erop gericht zijn om de eigen kracht en het sociaal netwerk van een inwoner met een ondersteuningsvraag optimaal te benutten bij het vinden van oplossingen voor ondersteuningsvragen. Ook op niveau van de Toegang dient deze werkwijze geborgd te zijn.

2. Hoe is de Toegang nu geregeld en wat verandert daarin

De Toegang tot Wmo, AWBZ, Jeugdzorg, WWB, Wsw en Wajong is momenteel nog per sector ingericht. Het is de bedoeling deze versnippering op te heffen. Hieronder wordt toegelicht hoe de toegang tot deze verschillende regeling nu is vormgegeven en wat daar per 2015 in verandert.

3.1 De AWBZ en Wmo

Huidige toegang tot de AWBZ

De langdurige zorg is de zorg voor bijvoorbeeld chronisch zieken, ouderen en gehandicapten. Het Rijk vergoedt deze kosten nu via de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Om voor een AWBZ-voorziening in aanmerking te komen is nu nog een indicatie van het CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg) nodig. Het CIZ indiceert voor alle voorzieningen op het terrein van de AWBZ. Een aanvraag kan digitaal of per post worden ingediend door de inwoner zelf, een derde of een dienstverlener.

Huidige toegang tot de Wmo

De toegang tot de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) is in Velsen belegd bij de Wmo-consulenten en verloopt meestal via het Klant Contact Centrum (KCC) in het gemeentehuis. Over het algemeen gaan of bellen mensen die een Wmo-voorziening nodig (denken te) hebben naar het gemeentehuis (KCC). De Wmo-consulenten in Velsen hebben geen apart loket, maar zijn een back-office die Wmo-aanmeldingen in behandeling nemen en beoordelen. Inwoners kunnen dus niet rechtstreeks naar een apart Wmo-loket. Aanvragen kunnen fysiek, schriftelijk, digitaal of telefonisch worden ingediend.

De Wmo vanaf 2015

Na 1 januari 2015 vergoedt het Rijk alleen nog de zwaarste zorg. Hiervoor komt het Rijk met de nieuwe Wet langdurige zorg (Wlz). De bedoeling is dat deze wet de zware (instellings-) zorg voor de meest kwetsbare ouderen en gehandicapten verzekert.

D lichtere vormen van zorg die zo lang mogelijk thuis geboden gaan worden, vallen straks onder de zorgverzekeraars en gemeenten. De zorgverzekeraars gaan over de medische zorg en persoonlijke verzorging aan huis. De gemeente gaat zorgen voor (de toegang tot) de individuele begeleiding, dagbesteding, kortdurend verblijf en vervoer. Deze taken worden toegevoegd aan de huidige Wmo-taken en opgenomen in de nieuwe Wmo die per 1 januari 2015 in werking treedt.

3.2 Jeugdhulp

Huidige toegang tot de jeugdhulp

Bij de huidige jeugdzorg wordt een onderscheid gemaakt tussen de lichtere, meer op preventie gerichte ondersteuning (vaak in de vorm van vrij toegankelijke voorzieningen) en de zwaardere ondersteuning (niet vrij-toegankelijke voorzieningen).

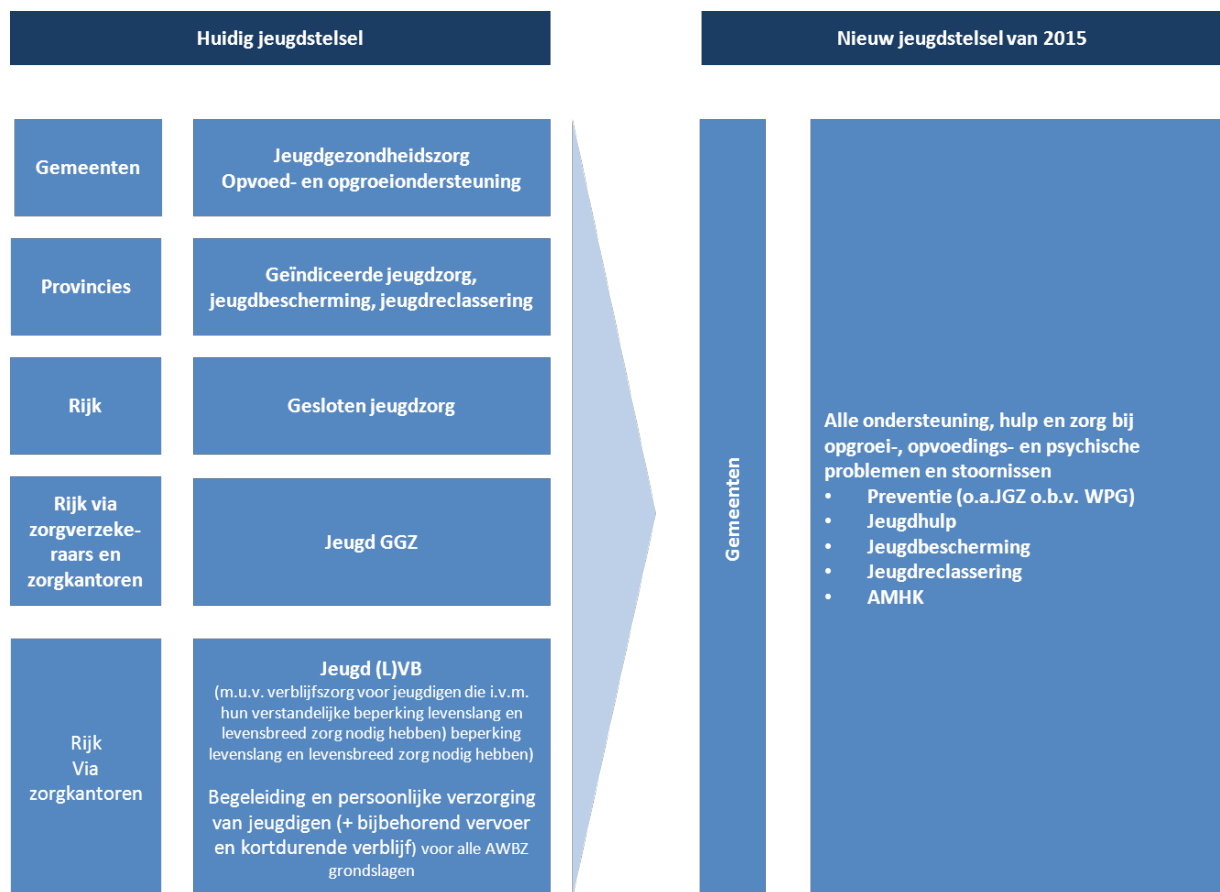
Jeugdhulp is nu voor een deel al de verantwoordelijkheid van de gemeente. In de huidige situatie kunnen inwoners van Velsen voor lichtere ondersteuning, het gaat dan vooral over opvoeden en opgroeien, terecht bij het Centrum voor Jeugd en Gezin IJmond (CJG). Er is

een CJG-inlooppunt in IJmuiden en een kleinere inlooppunt in Velsersbroek. Men kan fysiek, digitaal, schriftelijk en telefonisch contact opnemen met het CJG.

Bureau Jeugdzorg vormt nu nog de toegang tot de provinciale jeugdzorg. Zij doen onderzoek, stellen een diagnose en besluiten tot een bepaalde vorm van zorg (indicatie). Op basis van de indicatie wordt de feitelijke hulp uitgevoerd door de aanbieders van Jeugd- & Opvoedhulp. Deze organisaties bieden diverse soorten zorg en behandeling aan zoals pleegzorg, dagbehandeling, begeleid wonen, opvoedkundige hulp, training en onderwijsbegeleiding. Ook verloopt de toegang tot bepaalde jeugdzorgtrajecten via de GGZ en landelijke instituten.

Jeugdhulp vanaf 2015

Per 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor alle jeugdhulp. Dus ook de zorg voor jongeren en gezinnen met problemen, voor jeugdigen met een verstandelijke beperking en de jeugdbescherming.

De toegang tot de verschillende vormen van Jeugd verloopt vanaf 1 januari 2015 via de gemeenten. Velsen wil de (toegang tot) jeugdhulp zo organiseren dat jeugdigen en hun ouders sneller, meer in de buurt en door minder verschillende hulpverleners geholpen worden (conform het principe 'een gezin, een plan, een regisseur'). Het gaat hier om de volgende vormen van Jeugdhulp:

- 1) Algemene voorzieningen:
  - a) Jeugdgezondheidszorg 0 – 19 jaar;

- b) Jeugd- en jongerenwerk;
  - c) Peuterspeelzalen;
  - d) Centrum voor Jeugd en Gezin;
  - e) Sociaal Wijkteam c.q. hulp en ondersteuning door CJG-coaches-teams;
  - f) Veilig Thuis: Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (AMHK);
  - g) Crisisdienst voor spoedeisende jeugdhulp;
  - h) Kindertelefoon;
  - i) Cliëntondersteuning.
- 2) Individuele voorzieningen:
- a) Ambulante jeugdhulpverlening;
  - b) Residentiële jeugdzorg;
  - c) Jeugd GGZ;
  - d) Ondersteuning van jeugdigen met een beperking:
    - (1) Groepsbegeleiding (inclusief vervoer);
    - (2) Individuele begeleiding;
    - (3) Persoonlijke verzorging;
    - (4) Kortdurend verblijf;
  - e) Jeugdbescherming;
  - f) Jeugdreclassering;
  - g) Jeugdzorgplus;
- 3) Pleegzorg.

3.3 Werk en inkomen

Huidige toegang Werk en Inkomen

Voor een aanvraag van een WWB-uitkering ligt de toegang bij www.werk.nl. Dit is het digitale loket

van het UWV. Via www.werk.nl komt de aanvraag om een uitkering terecht bij de backoffice (Werk Inkomen en Zorg) van de gemeente, waar de aanvraag in behandeling wordt genomen. Als iemand niet over een computer of internet beschikt, kan hij terecht bij het KCC.

Voor werk kan men terecht bij IJmond Werkt!. IJmond Werkt! is opgericht door de IJmond-gemeenten om de re-integratietaken voor de gemeenten uit te voeren en de beschut werkplekken te realiseren.

Ook een Wsw-uitkering wordt via www.werk.nl aangevraagd. De Sociale Werkvoorziening is bedoeld voor mensen die door lichamelijke, psychische en/of verstandelijke beperkingen geen 'gewone' baan kunnen vinden. Om te kunnen werken in een sociale werkvoorziening moet een indicatie verstrekt worden door het UWV.

Voor bijzondere bijstand (bijstand voor bijzondere, noodzakelijke kosten) kan direct een aanvraag worden gedaan bij de gemeente. Voor een aanvraagformulier kan men terecht bij het digitaal loket van de gemeente en het KCC. Deze aanvragen worden door de backoffice WIZ (Werk Inkomen en Zorg) in behandeling genomen.

De Wajong is een uitkering voor jonggehandicapten. De Wajong is er voor mensen vanaf 18 jaar en om in aanmerking te komen gelden eveneens bepaalde voorwaarden. De aanvraag voor een Wajonguitkering wordt ingediend bij het UWV.

Begeleiding naar werk vanaf 2015

Sommige mensen zijn niet goed in staat om zelfstandig een inkomen te verwerven en hebben extra begeleiding nodig bij het vinden van een betaalde baan. Denk aan mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking, of mensen met problemen die hun functioneren in de weg staan. Op dit moment zijn er, zoals hierboven benoemd, verschillende wetten. De Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) en de Wet sociale werkvoorziening (Wsw).

Op 1 januari 2015 worden de WWB en de Wsw samengevoegd tot de nieuwe Participatiewet. De Wajong blijft bestaan voor jongeren die duurzaam volledig arbeidsongeschikt zijn en blijft een taak van het UWV. Jongeren die zich na 1 januari 2015 melden voor een Wajong-uitkering en slechts gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn, komen te vallen onder de Participatiewet. Alle jongeren die al voor 1 januari 2015 een Wajong-uitkering ontvangen, behouden deze na 1 januari 2015.

De Participatiewet zorgt ervoor dat er één regeling komt die mensen met een arbeidsbeperking aan het werk helpt voor mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt.

3. Toegang en de nieuwe kijk op ondersteuning

Inwoners die zelfredzaam zijn weten de weg te vinden naar de betreffende instanties indien zich problemen voordoen op de verschillende leefgebieden. Ook bij afnemende zelfredzaamheid is het streven dat inwoners zo lang mogelijk zelf de regie op hun leven houden.

Niet iedereen weet de weg naar voorzieningen te vinden, is in staat om in eigen levensonderhoud te voorzien of heeft een netwerk om op terug te vallen. Het versterken van de eigen kracht en zelfregie van juist de meer kwetsbare inwoners en het versterken van het sociale netwerk daaromheen is dan ook een belangrijk doel van de gemeente.

3.1 Soorten klantgroepen en aanbod sociaal domein

Als we de soorten klantgroepen koppelen aan de soorten maatschappelijk aanbod in het sociaal domein, dan ontstaan er grofweg drie groepen. De eerste groep maakt in het reguliere leven wel eens gebruik van een voorziening in het sociaal domein, de tweede groep doet tijdelijk dan wel structureel een beroep op vorm(en) van zorg en hulpverlening en de derde groep bestaat uit inwoners met meervoudige problematiek.

Hieronder worden deze groepen nader beschreven.

1. Reguliere gebruik van voorzieningen: Uit praktijkervaringen blijkt dat circa 80-85 procent van de inwoners wel eens gebruik maakt van een voorziening in het sociaal domein.¹ Deze inwoners zijn mensen die een regulier leven leiden, en geen bijzondere aanspraken op hulp of ondersteuning hoeven te doen. De gegeven ondersteuning betreft vaak laagdrempelige (collectieve) voorzieningen voor informatie en advies, zoals een buurtvoorziening, welzijnswerk of een algemene voorziening, zoals de Jeugdgezondheidszorg (de consultatiebureaus). De dienstverlening is vooral gericht op preventie, en het versterken (en behouden) van de zelfredzaamheid van de inwoner.

Onderdeel van dit reguliere leven zijn de zogenaamde 'vindplaatsen' als onderwijs, huisarts, sportvereniging, woningcorporaties, die een wezenlijke signaleringsrol vervullen dichtbij de inwoner/het gezin.

2. Individuele ondersteuning: Ongeveer 10-15 procent van de inwoners doet een beroep op lichtere en zwaardere vormen van zorg en hulpverlening. Het gaat vooral om individuele voorzieningen, of trajecten, zoals een WWB-uitkering, een thuiszorgvoorziening, of om diverse vormen van jeugdzorg (eventueel gedwongen). De voorzieningen zijn er vooral op gericht mensen weer terug te laten keren naar het reguliere leven (bijvoorbeeld door middel van een reïntegratietraject bij werk en inkomen, of een reclasseringstraject in de jeugdzorg). Of het gaat erom mensen met een chronische beperking zo goed mogelijk te laten deelnemen aan het reguliere leven (bijvoorbeeld door beschermd werken, of individuele Wmo-voorzieningen voor chronisch zieken).

3. Multiprobleemsituaties: Tenslotte is er een beperkte groep van circa 2-5 procent van de inwoners, die meerdere zware vormen van hulp tegelijk ontvangt, vanuit meerdere terreinen

---

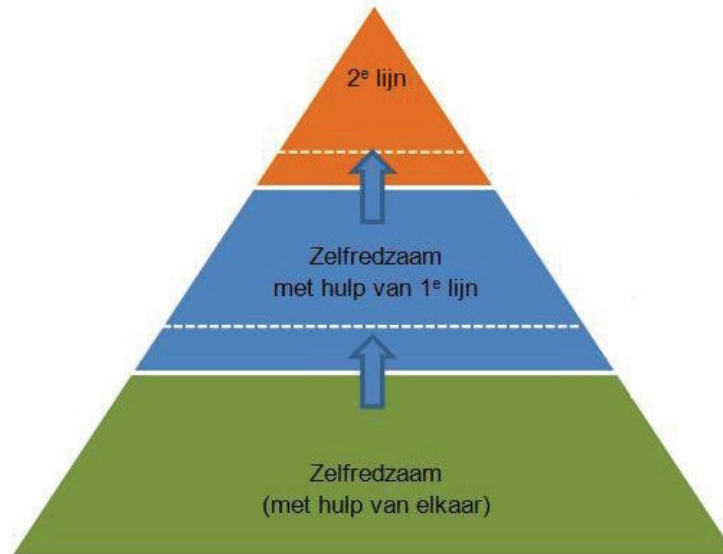
¹ Eindadvies Verkenning Informatievoorziening Sociaal domein (VISD), Organiseren en innoveren van de informatievoorziening sociaal domein, juli 2013, Kwaliteit Instituut Nederlandse Gemeenten

in het sociaal domein. In deze gevallen is altijd sprake van complexe problematiek die vaak niet alleen het individu raakt, maar het hele gezin en/of de gehele omgeving die de situatie als problematisch ervaren. Laatstbedoelde groep wordt wel aangemerkt als multiprobleem.

3.2 De nieuwe kijk op maatschappelijke ondersteuning

De toegang tot ondersteuning dient straks conform de uitgangspunten van de Kanteling de eigen kracht van inwoners en de kracht van de (sociale) netwerken in de buurten en wijken nog beter te benutten. De sociale piramide is hiervoor van toepassing binnen het gehele sociale domein, zowel voor de Wmo als ook de Jeugdhulp en de Participatiewet.

De brede basis van deze piramide wordt gevormd door de zogenaamde nulde lijn (het bevorderen van sociale samenhang, veiligheid, leefbaarheid en toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten, het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers). Het middendeel vertegenwoordigt de eerste lijn (lichte ondersteuning en algemene voorzieningen) en de top van de piramide staat voor de tweede lijn (maatwerkvoorzieningen; specialistische zorg en ondersteuning).

Nulde lijn: faciliteren van eigen kracht en samenkracht.

De basis, dat zijn de inwoners zelf. In eerste instantie zorgen zij voor zichzelf en voor elkaar. Van inwoners wordt verwacht dat zij bereid zijn zich af en toe in te zetten voor anderen in hun omgeving.

Inwoners die een bepaalde ondersteuningsbehoefte ervaren, worden gestimuleerd en gefaciliteerd bij het vinden van oplossingen voor hun ondersteuningsbehoefte in de eigen omgeving.

De gemeenten stimuleert dit door bijvoorbeeld wijkteams aan te laten sluiten op de 'nulde' lijn waar lichte ondersteuning en algemene voorzieningen worden geboden. Het gaat om initiatieven van inwoners, bedrijven en organisaties, bijvoorbeeld vrijwilligerswerk en mantelzorg. Het betreft ook activiteiten zoals een boodschappenservice.

Daarnaast zorgt de gemeente ervoor dat de kwaliteit van basisvoorzieningen, zoals consultatiebureaus, scholen, peuterspeelzaalwerk/kinderopvang, wijkcentra goed op peil is.

Eerste lijn: het ondersteunen richting eigen kracht en samenkracht.

Bij eerstelijns ondersteuning gaat het om goed toegankelijke, individuele ondersteuning aan inwoners door bijvoorbeeld de huisarts, de jeugdgezondheidszorg, job-coaches, het maatschappelijk werk, opvoedondersteuning, het jongerenwerk en de wijkverpleegkundige. Indien nodig wordt een breed scala aan kortdurende hulpverlening en ondersteuning geboden.

Tweede lijn: de ondersteuning vanuit specialisme

Vanuit de tweede lijn wordt langdurige en/of specialistische zorg aan inwoners geboden die dat nodig hebben. Het gaat om een geïndiceerde professionele begeleiding van en hulpverlening aan kwetsbare groepen. Het betreft bijvoorbeeld specialistische hulp door professionals als psychologen en psychiaters. Daarnaast gaat het om langdurige zorg/begeleiding zoals individuele begeleiding, dagbesteding en intramurale jeugdzorg.

3.3 Wat betekent deze nieuwe kijk op ondersteuning voor maatschappelijk organisaties en inwoners

Om de nieuwe taken uit te voeren zullen alle actoren in het maatschappelijk veld betrokken moeten worden bij de transformatie in denken en doen vanuit de Kanteling. Dit zijn de aanbieders van zorg, welzijn, wonen, arbeid, maar ook cliënten-, vrijwilligers- en inwonerorganisaties.

Maatschappelijk organisaties zullen nog meer dan voorheen hun werkwijze moeten richten op het activeren van inwoners om hun eigen kracht te benutten. Ook dienen zij aansluiting te zoeken op elkaars aanbod en in te zetten op preventie.

De inwoners worden meegenomen in de transformatie. De ontwikkeling van het sociale zorgstelsel van de afgelopen decennia heeft geleid tot het denken van 'de overheid regelt het wel'. Er zal nu echter een transformatie moeten plaatsvinden naar de houding dat een inwoner in eerste instantie altijd zelf verantwoordelijk is voor de regie op het eigen leven en ondersteuningsbehoeften zoveel als mogelijk zelf of met behulp van het eigen netwerk oplost.

Voor de gemeente Velsen is het Kantelingsgericht werken niet nieuw. In december 2011 is de visie op maatschappelijke ondersteuning vastgesteld in Velsen aan de hand van de metafoor het 'Huis van de Wmo'. De gemeente Velsen werkt dus al langer met het aansluiting zoeken op de eigen kracht van inwoners en op de preventieve voorzieningen in de gemeente. De decentralisaties vragen in dit proces om een efficiënte doorontwikkeling.

4. Wat betekent de decentralisatie voor de gemeente Velsen

Om de nieuwe taken preventiever, meer vanuit de eigen kracht en dichterbij de inwoner uit te voeren is een zo integraal mogelijke toegangsvorm belangrijk. Dit betekent dat er professionals aan de voorkant staan die vragen van bewoners kunnen verhelderen en de inwoner (zo vroeg mogelijk) kunnen begeleiden naar een passende oplossing in de nulde of eerste lijn. Daar waar een specialistisch aanbod nodig is, dient de toeleiding naar de juiste zorg en ondersteuning efficiënt en effectief te gebeuren. Hieronder gaan wij in op welke taken en doelgroepen overkomen naar de gemeenten.

4.1 De nieuwe doelgroepen

Wmo: De huidige Velsenaren die een beroep doen op de Wmo hebben veelal (lichtere) fysieke beperkingen of zijn in meer of mindere mate geïsoleerd. Vaak lukt het om met ondersteuning

weer in zekere mate zelfredzaam te worden. Een groot deel van hen lukt het om met een zekere steun in de rug, na enige tijd weer zelfstandig te leven. Daarnaast bestaat de huidige doelgroep vooral uit ouderen met ouderdomsklachten.

De nieuwe doelgroep heeft een ander profiel. Veelal gaat het om beperkingen van blijvende aard. Het gaat in de nieuwe Wmo ook om jonge mensen die mogelijk hun hele leven enige vorm van ondersteuning nodig hebben. De problematiek waar de gemeente mee te maken gaat krijgen is ook meer divers. Het gaat om inwoners met verstandelijke beperkingen, psychische, psychiatrische of psychogeriatrische aandoeningen of lichamelijke beperkingen, zoals zintuiglijke beperkingen of chronische ziektes. Door hun beperkingen ondervinden deze inwoners problemen op diverse levensgebieden die elkaar bovendien versterken.

Aantal cliënten van AWBZ naar Wmo in gemeente Velsen

Op basis van de gegevens afkomstig uit de online HHM monitor (uitvraag op 12 maart 2014) krijgt Velsen 636 cliënten over uit de AWBZ. Dit aantal is een indicatie voor het jaar 2015.² Een deel van deze cliënten heeft meerdere indicaties.

Jeugdzorg: In de Jeugdwet is de leeftijdsgrens van 18 jaar het uitgangspunt voor jeugdhulp en de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen. Deze jeugdhulp kan echter wel doorlopen tot maximaal het 23ste jaar, voor zover deze hulp niet onder een ander wettelijk kader valt. Hierdoor wordt de doorgaande lijn voor de 18-23 jarigen gewaarborgd.

Alle huidige jeugdigen die een vorm van jeugdhulp ontvangen of vallen onder kinderschermingsmaatregelen, zijn de doelgroep van de nieuwe Jeugdwet en dus van de gemeente. Te denken valt aan:

- Een verstandelijke beperking (m.u.v. verblijfszorg voor jeugdigen die in verband met hun verstandelijke beperking levenslang en levensbreed zorg nodig hebben)
- Psychische problemen
- De begeleiding voor alle grondslagen
- De persoonlijke verzorging voor alle grondslagen
- Kortdurend verblijf bij begeleiding of persoonlijke verzorging

---

² Deze cliënten hebben de volgende specificaties: cliënten 18 jaar en ouder met een huidige AWBZ-indicatie ZorgZwaartePakket, Begeleiding Groep, Begeleiding Individueel en/of Kortdurend Verblijf.

- Vervoer bij begeleiding en behandeling

In Velsen ontvingen in 2013 tussen de 2000- en 2500 jeugdigen een bepaalde vorm van jeugdhulp.³ Dat is een deel van de cliënten en de problematiek.

Participatiewet: De gemeente heeft al de verantwoordelijkheid om de groep mensen met een bijstandsuitkering (WWB) aan een baan te helpen. Met de nieuwe wet komen daar de mensen uit de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de nieuwe instroom van jonggehandicapten met arbeidsvermogen bij. Daarbij krijgt de gemeente ook de taak om de speciale plekken voor de sociale werkvoorziening langzaam af te bouwen. De gemeente is echter wel verplicht andere geschikte werkplekken te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking.

Tot slot moeten gemeenten binnen hun arbeidsmarktregio gezamenlijk een 'Werkbedrijf' oprichten. In dit Werkbedrijf werken de gemeenten samen met werkgevers, het UWV en de bedrijven van de sociale werkvoorziening. Doel van het Werkbedrijf is: extra banen creëren voor mensen met minder dan een gemiddeld arbeidsvermogen.

4.2 De nieuwe taken

- AWBZ-taken naar de Wmo: Het gaat hierbij om de volgende taken: begeleiding in groepsverband en individuele begeleiding van mensen met een (somatische, psychische, lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke) beperking en kortdurend verblijf.
NB: Persoonlijke Verzorging en Verpleging worden ondergebracht bij de zorgverzekeraars. Het Rijk blijft verantwoordelijk voor Zorg in instellingen (Wet Langdurige Zorg).
- Jeugd: de gemeenten worden verantwoordelijk voor de 'jeugdhulp'. Het gaat om alle taken op het gebied van jeugd- en opvoedhulp, jeugdbescherming en -reclassering, de jeugd-ggz, de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jeugd en de AWBZ-functies begeleiding voor de jeugd tot 18 jaar (en waar nodig tot 23 jaar).
- Participatie: de gemeenten worden verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Met de Participatiewet wil het kabinet het volgende bereiken: dat zoveel mogelijk mensen volwaardig mee kunnen doen in de samenleving. En dat geldt ook voor mensen met een gedeeltelijke arbeidsbeperking. Het liefst via een reguliere baan. Als dat (nog) niet mogelijk is door op andere manieren te participeren.
- Cliëntondersteuning: In de huidige Wmo zijn gemeenten verantwoordelijk voor de cliëntondersteuning. De cliëntondersteuning voor mensen met een handicap wordt momenteel nog uitgevoerd door de MEE-organisaties, op basis van een AWBZ-subsidieregeling. Per 1 januari 2015 zijn gemeenten op grond van de Wmo 2015 en de Jeugdwet verplicht om cliëntondersteuning als kosteloze algemene voorziening te organiseren voor alle (groepen) inwoners. De budgetten van MEE die vanuit de AWBZ gemoeid waren met cliëntondersteuning voor mensen met een handicap, worden per 2015 overgeheveld naar gemeenten

---

³ *Jeugd, Onze Zorg; Beleidsplan Jeugdhulp IJmondgemeenten 2015-2018*, november 2013

5. Wat willen wij met onze toegang bereiken

5.1 In samenhang realiseren van toegang

Velsen heeft er voor gekozen om de drie decentralisaties in samenhang te organiseren. Het is een complexe operatie waar veel bij komt kijken, met omvangrijke budgetten die goed besteed en verantwoord moeten worden. Daarbij krijgt de gemeente te maken met veel (waaronder nieuwe) contractpartners en nieuwe samenwerkingsverbanden.

En het belangrijkste: er kloppen nieuwe kwetsbare doelgroepen voor ondersteuning aan bij de gemeente. Velsen gaat uit van een integrale toegang. Dit betekent dat voor alle inwoners, ongeacht ondersteuningsvraag, er integrale herkenbare toegangspoorten zijn waar zij met hun vraag terecht kunnen.

5.2 Wat willen wij bereiken

De toegang is in 2015 zo georganiseerd dat voor iedere inwoner van Velsen duidelijk is waar hij terecht kan als hij informatie en/of advies wenst over onderwerpen op het gebied van welzijn, zorg of andere vormen van maatschappelijke ondersteuning.

De gemeente draagt zorg voor duidelijke informatie, advies, vraagverheldering en (kortdurende) cliëntondersteuning: de gemeente zorgt voor de verheldering van de (ondersteunings-)vraag en ondersteunt de inwoner bij het oplossen daarvan. Deze oplossingen worden zoveel als mogelijk gezocht in de eigen kracht van de inwoner en zijn/haar omgeving, met eventueel een aanbod vanuit de beschikbare vrij toegankelijke voorzieningen (eerste lijn). Waar dit niet voldoende is wordt de inwoner begeleid naar een passend specialistisch aanbod (tweede lijn).

Het doel is altijd om de eigen regie van de inwoner (en zijn omgeving) te versterken en de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen.

5.3 Onze uitgangspunten

De uitgangspunten zijn uitgesplitst vanuit inwonersperspectief en vanuit organisatieperspectief:

Inwonersperspectief

- (Centrale) integrale en laagdrempelige toegang voor elke inwoner van Velsen die hulpvragen heeft omtrent ondersteuning, zelfredzaamheid, werk en inkomen en het opvoeden en opgroeien van kinderen.
- Werken volgens het principe 1 huishouden- 1 plan – 1 regisseur
- Versterken van de eigen kracht van de inwoners (en hun omgeving) met een hulpvraag
- Regie zoveel mogelijk bij de inwoner laten.

Bedrijfsvoering perspectief

- Kwaliteit en toegankelijkheid
- Betaalbaarheid: sturen op samenwerking en complementariteit en het vermijden van dubbelingen (o.a. door subsidies en inkoop)

- Betere samenwerking tussen partijen en het ontschotten van budgetten (1 gezin, 1 plan, 1 regisseur)
- Outreachend werken
- Preventie: zoveel mogelijk preventieve, vroegtijdige en lichte ondersteuning aan de voorkant bieden, om zwaardere zorgvraag te voorkomen.
- Werkprocessen inrichten volgens uitgangspunten van de Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl.

6. Hoe gaan we de toegang vormgeven vanaf 2015

De gemeente Velsen kiest zoals eerder benoemd voor een integrale benadering. Zo min mogelijk aparte toegangspunten voor hulpvragen op het terrein van opgroei- en opvoedondersteuning, welzijn- en Wmo-voorzieningen en/of ondersteuning op het terrein van werk en inkomen: één integrale toegang voor alle hulpvragen.

Hierbij zijn de volgende kaders leidend:

- inwoners hebben bij hulpvragen een eenduidige toegang en aanspreekpunt
- de Eigen Kracht en die van het sociaal netwerk staat centraal bij de toegang,
- de toewijzing van welzijn en zorg, voorzieningen en diensten vindt methodisch plaats aan de hand van bijvoorbeeld de Zelfredzaamheidsmatrix.
- het streven is dat inwoners eenmalig hun gegevens hoeven te verstrekken, waar mogelijk
- er is sprake van een betere regie volgens de gedachte één huishouden, één plan, één regisseur
- inwoners worden niet geconfronteerd met uiteenlopende protocollen en werkprocessen en er is ook meer maatwerk mogelijk
- overlap in aanbod bij beantwoording van de hulpvraag of vragen van een inwoner, maar ook lacunes worden eerder gesignaleerd waardoor regelingen elkaar niet tegenwerken.

Op dit moment zijn gemeenten al verantwoordelijk voor algemene en vrij toegankelijke voorzieningen vanuit het welzijnsbeleid, preventief jeugdbeleid en de jeugdgezondheidszorg. Velsen investeert in de lokale (sociale) infrastructuur. Daarom gaat de gemeente de toegang en de toeleiding naar algemene en vrij toegankelijke voorzieningen zo integraal mogelijk organiseren.

Voorliggende voorzieningen worden waar nodig versterkt, om inwoners te faciliteren hun ondersteuningsvragen zoveel mogelijk in de eigen omgeving op te lossen. Dit doet Velsen door kritisch te kijken naar de gesubsidieerde en ingekochte voorzieningen en te blijven monitoren of de resultaten van de voorzieningen aansluiten bij de beleidsdoelstellingen om mensen in hun eigen kracht te versterken.

Daarnaast verlenen gemeenten bijstand, verzorgen zij de schuldhulpverlening en helpen zij inwoners bij het vinden van werk en/of het participeren in de samenleving. Al deze ondersteuning is niet vrij toegankelijk. De gemeente organiseert toegang en toeleiding tot deze vormen van ondersteuning bijvoorbeeld via Wmo-consulenten en Wwb-consulenten.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet wordt het niet vrij toegankelijke aanbod waarvoor de gemeente de toeleiding verzorgt uitgebreid.

6.1 Toegangspoorten

De gemeente Velsen kiest voor wat betreft de inrichting van de Toegang voor 'versnellen en verstevigen'. Dit betekent voort bouwen op wat wij al hebben op het gebied van toegang en een goed gefaseerde doorontwikkeling daarvan inzetten om de nieuwe taken op te vangen. Waar nodig wordt de huidige opzet, met name de afstemming en de samenwerking tussen

professionals, versterkt. In de vernieuwde opzet zijn in 2015 de twee belangrijkste gemeentelijke toegangspoorten:

- Klant Contact Centrum (KCC)
- Sociaal wijkteam

Het KCC is het algemene frontportaal van de gemeente. Inwoners komen, bellen of mailen naar het KCC met verschillende soorten vragen. Hier zitten ook vragen tussen over Wmo-voorzieningen, werk en inkomen en straks over de jeugdhulp. Het KCC beantwoordt vragen van inwoners en voorziet hen van informatie. Vragen die betrekking hebben op een van de leefgebieden binnen het sociaal domein en die niet direct door het KCC beantwoord kunnen worden, worden overgedragen aan het Sociaal wijkteam, aan de Wmo consulent of als het werk en inkomen betreft aan de inkomensconsulent.

Het Sociaal Wijkteam is een samenwerkingsverband van gemeente en verschillende partners (onder andere MEE, Socius, Stichting Welzijn Velsen). Hierdoor is de rol en positionering van het Sociaal wijkteam meer dan alleen een toegangspoort. In het Sociaal Wijkteam zitten professionals die ook de toeleiding naar specialistische aanbod (tweedelijns) kunnen verzorgen. In de notitie 'Sociaal Wijkteams Velsen' worden de doelen, aanpak en inrichting van de wijkteams beschreven.

Naast deze twee toegangspoorten hebben wij in de huidige situatie ook het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en IJmond Werkt in de gemeente Velsen.

IJmond Werkt is regionaal georganiseerd en richt zich op de re-integratie op de arbeidsmarkt van inwoners zonder baan. IJmond Werkt vormt op zichzelf geen lokale toegangspoort. De afstemming met het KCC en met het Sociaal wijkteam is zeer belangrijk. Deze afstemming vormt onderdeel van de werkprocesafspraken die in 2014 en 2015 worden gemaakt.

Het CJG heeft nu twee lokale inlooppunten in de gemeente Velsen. Gezien de visie van Velsen, om ten behoeve van de 'een gezin, een plan, een regisseur' tot integrale toegangspoorten te komen, zal onderzocht worden hoe op termijn de CJG's worden geïntegreerd in de Sociaal wijkteams.

Naast de gemeentelijke toegangspoorten, zijn er voor de Jeugdhulp ook andere toegangspoorten die bevoegd zijn om rechtstreeks toe te leiden naar specialistische Jeugdhulp. Dit zijn:

- Toegang jeugdhulp via de huisarts, medisch specialist of jeugdarts
- Toegang jeugdhulp via de gecertificeerde instelling of kinderrechter
- Toegang jeugdhulp via het Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK)

Daarnaast kan via de Crisisdienst direct specialistische zorg worden ingezet voor verschillende doelgroepen.

6.2 Toegangskanalen

Inwoners kunnen op drie manieren hun vraag stellen: digitaal, telefonisch en fysiek. Het digitale kanaal is een gemeentelijke website. Deze website is ook geschikt voor het 'gekanteld' voorbereiden en doen van aanvragen voor ondersteuning. Daarnaast kunnen inwoners bellen naar het algemene nummer van de gemeente, waarna ze contact krijgen met beroepskrachten van het Klant Contact Centrum (KCC). Inwoners kunnen fysiek terecht bij het KCC.

Het Sociaal wijkteam is digitaal en telefonisch bereikbaar. Het Sociaal wijkteam zelf heeft geen loket, het bevindt zich op straat en gaat op signalen af (zgn. 'vindplekken'). Het team gaat indien nodig op huisbezoek (outreachend).

6.3 Generalistische professionals in de Toegang

Een integrale toegang vraagt om generalistisch functionerende professionals in het KCC en in het Sociaal wijkteam.

Voor het KCC betekent dit dat de KCC medewerker in staat zijn om vragen te beantwoorden en informatie en advies te geven over uiteenlopende onderwerpen die het sociaal domein betreffen (naast de overige onderwerpen waar het KCC ook de inwoners over te woord staat).

Voor de leden van het Sociaal Wijkteam betekent dit dat zij de verschillende leefdomeinen van de inwoners systematisch in kaart kunnen brengen, het principe 'een gezin, een plan, een regisseur' hanteren, zij onafhankelijk van de achterliggende moederorganisatie functioneren en geen leveringsbelang ('generalistisch') hebben. De generalistische professional is de steller en bewaker van het (individuele) ondersteuningsplan. Hierin beschrijft de professional met de cliënt de doelen en resultaten die behaald moeten worden. De professionals werken nauw samen met de Wmo-, Schuldhulpverlening- en de WWB-consulent en de CJG-coach. Deze functionarissen kunnen beschikkingen maken voor specialistische zorg/ maatwerkvoorziening. In 2015 wordt onderzocht op welke wijze deze consulenten onafhankelijk en meer generalistisch kunnen functioneren en eventueel kunnen worden ingebed in het Sociaal wijkteam.

7. Wat moeten wij (nog) doen om de toegang te realiseren

Hieronder staan de speerpunten waar we de komende tijd mee aan de slag moeten om het hierboven toegelichte uitvoeringskader voor de toegang tot het sociaal domein te realiseren.

➤ **KCC**

Het KCC vormt de frontoffice van de gemeente. Hier komen vragen telefonisch of digitaal binnen, maar mensen komen ook langs aan de gemeentebalie. Wanneer het om aanmeldingen voor een Wmo-voorziening gaat wordt doorgeleid naar de Wmo-consulenten.

Met de nieuwe taken en doelgroepen, zullen er ook nieuwe vragen bij het KCC binnenkomen. Deskundigheidsbevordering is nodig om ervoor te zorgen dat de KCC medewerkers ook deze nieuwe vragen zoveel mogelijk zelf kunnen beantwoorden en voldoende zijn toegerust om door te verwijzen naar de Wmo-consulenten of naar het Sociaal Wijkteam indien nodig.

Daarnaast is het, zeker voor het eerste jaar, belangrijk om te inventariseren of de huidige capaciteit voldoende is en een eventuele toename van vragen niet leidt tot onacceptabele wachttijden voor inwoners.

➤ **Wmo-consulenten laten aansluiten op Sociaal wijkteam**

In de huidige situatie vormen de Wmo-consulenten de backoffice voor de Wmo aanmeldingen. De gemeente Velsen wil de Wmo-consulenten zo dicht mogelijk laten aansluiten op de werkwijze van het Sociaal Wijkteam.

De Wmo-consulenten werken in 2014 nauw samen met het Sociaal wijkteam. Elk Sociaal wijkteam krijgt een vaste consulent die per wijk mee functioneert. In 2015 wordt gekeken hoe de inbedding van de Wmo consulenten het beste kan plaatsvinden en welke mandaten en bevoegdheden zij krijgen.

➤ **Professionals Jeugd (CJG coaches) inbedden in Sociaal wijkteam**

In 2014 werken de Sociaal wijkteams nauw samen met de CJG coaches. In 2015 wordt dit voortgezet en wordt onderzocht op welke wijze de CJG-coaches kunnen worden aangesloten op of ingebed in het Sociaal wijkteam. De wijze waarop de toeleiding tot specialistische jeugdhulp in 2015 wordt georganiseerd wordt nader uitgewerkt.

➤ **Toeleiding naar specialistische zorg (tweedelijns zorg)**

De toegang tot tweedelijns zorg is in 2015 ondermeer belegd bij (Wmo)consulenten en de CJG-coaches. De Wmo-consulenten zijn gemandateerd beschikkingen af te geven waarmee een individuele zorgaanbod vanuit de tweede lijn mogelijk is.

De CJG-coaches zouden hiertoe nog gemachtigd moeten worden. Omdat het in de tweedelijns zorg vaak gaat om dure zorg, is het vanuit financieel oogpunt wenselijk om de regie bij de gemeente te houden zodat er ten alle tijde zicht is op de uitgaven op het gebied van zorg en ondersteuning. In 2014 wordt verder onderzocht hoe de verwijfsfunctie naar de tweedelijnszorg wordt vormgegeven en welke taken en bevoegdheden hiermee samenhangen.

Een belangrijk aandachtspunt dat hier benoemd moet worden is het feit dat behalve de gemeente, ook huisartsen (en medische specialisten) rechtstreeks mogen door verwijzen naar een tweedelijns aanbod. Bijvoorbeeld naar de GGZ. Met de huisartsen worden afspraken gemaakt hoe afstemming kan plaatsvinden tussen hen en de gemeente hierover.

➤ **Wmo herindicatie-gesprekken in 2015 voeren**

Voor bestaande cliënten geldt voor 2015 een garantie op zorgcontinuïteit. Dat wil zeggen dat de gemeenten dienen te waarborgen dat cliënten die in 2014 een bepaalde vorm van zorg ontvangen van een aanbieder, deze zorg ook ontvangen in 2015.

De gemeente Velsen zal met de bestaande cliënten afstemmen over het voortzetten of wijzigen van het zorgaanbod. Omdat vanaf 2016 de huidige indicaties vervallen voor bestaande cliënten, organiseert Velsen deze gesprekken vanaf juni 2015. Hieraan voorafgaand worden de dossiers van de bestaande cliënten doorgenomen. Voor de gemeentelijke organisatie heeft dit als consequentie dat formatie en kennis moet worden geregeld per 1 januari 2015 om integraal naar de overkomende dossiers te kijken en zodat vanaf juni 2015 alle overgekomen cliënten worden gesproken.

In het najaar 2014 is er actieve communicatie per wijk om alle bewoners van Velsen te informeren (zie ook notities Sociaal Wijkteam en Programmaplan Transitie Sociaal Domein Velsen).

➤ **Capaciteitsvraagstuk in relatie tot Wmo herindicaties**

Met de gegevens van de zorgverzekeraar brengt Velsen in beeld hoeveel cliënten overkomen naar de gemeente per 2015. Deze gegevens worden gebruikt om het capaciteits- en deskundigheidsvraagstuk in te vullen.

Op basis van de gemeentelijke ervaring met de Wmo indicaties schat Velsen in dat de volgende handelingen en tijdsinvesteringen gemoeid zijn met het indiceren van de nieuwe doelgroepen:

Activiteiten:

- Onderzoek conform de nieuwe Wmo
- Administratieve verwerking
- Mogelijke extra handeling bij verandering indicatie in verband met kanteling: afspraken maken met zorgaanbieders

Op basis van de huidige ervaring met de Wmo-indicaties gaat Velsen ervan uit dat het onderzoek van een cliënt die dezelfde zorg behoudt gemiddeld 3 uur per cliënt in beslag zal nemen. Voor cliënten wiens indicatie verandert vanwege kantelmogelijkheden zal dit proces naar verwachting gemiddeld 6 uur in beslag zal nemen.

Onderzoeksbureau HHM heeft in 2013 voor de IJmond in kaart gebracht om hoeveel cliënten het gaat. Op basis van het HHM onderzoek worden er binnen de IJmond 1558 nieuwe cliënten verwacht, waarbij er 1376 overkomen van de Awbz en 182 op basis van het HHM rapport worden verwacht aan nieuwe instroom. Dit geeft het volgende overzicht van aantallen nieuwe cliënten per gemeente:

Gemeente	Aantal cliënten uit Awbz	Instroom nieuwe cliënten	Totaal aantal cliënten ⁴	Aantal indicaties per week (uitgaande van 52 weken) ⁵
Beverwijk	423	57	480	9.5
Heemskerk	317	28	345	7
Velsen	636	97	733	14
Totaal	1376	182	1558	

Hebben we in Velsen voldoende capaciteit?

In Velsen wordt momenteel onderzocht of de huidige formatie en deskundigheid van de huidige consulenten voldoende is om uitvoering te geven aan bovenstaande inschatting.

Het capaciteitsvraagstuk beperkt zich zeker niet alleen tot de consulenten, maar raakt ook andere delen van de gemeentelijke organisatie. Te denken valt aan bijvoorbeeld juridische zaken door eventuele toename aan bezwaarschriften. Inwoners gaan nog uit van het oude systeem en zullen het wellicht niet altijd eens zijn met de manier waarop de gemeenten invulling willen geven aan zorg en ondersteuning. De afdeling Economie en Wonen van Velsen anticipeert met een onderzoek naar scheiden van wonen en zorg al op de nieuwe ontwikkelingen. Er moet rekening worden gehouden met de mogelijke toename van aanvragen voor aanpassingen van woningen voor mensen die hun ouders in huis willen nemen (mantelzorg) of voor zorgaanbieders die de bestemming van hun onroerend goed willen wijzigen door afname van intramurale zorg.

Voor taken rondom bedrijfsvoering in relatie tot zorginkoop en contractbeheer is een inschatting gemaakt van de benodigde formatie (6,5 fte). Het advies is om de ondersteuningstaken regionaal in te richten (dit wordt nog uitgewerkt als onderdeel van het regionale programma Transities IJmond). In de Velsen is deze opgave opgenomen in de begroting 2015.

➤ ***Op peil brengen en houden van voorliggende voorzieningen (nulde en eerste lijn)***

Wanneer er sprake is van een ondersteuningsvraag gaan we volgens de principes van de Kanteling uit van de eigen kracht van inwoners. De aanname is dat elke inwoner beschikt over eigen kracht. Het kan zijn dat deze (tijdelijk) niet inzetbaar is. In dat geval wordt het

⁴ Een aantal van deze cliënten is via de Wmo al bekend bij de gemeente

⁵ Overigens zal de bezuiniging op de HBH mogelijk ook tot consequentie hebben dat voor die vragen minder inzet van de Wmo-consulenten nodig is. Dit biedt ruimte om tenminste een deel van deze vraag op te vangen.

eigen netwerk van de inwoner aangesproken, waaronder de mantelzorg. Daarnaast kunnen ook de voorliggende voorzieningen (vrij toegankelijke aanbod) ingezet worden om de inwoner te helpen een oplossing te vinden voor de door hem/haar ervaren ondersteuningsbehoefte.

Investeren in nulde lijn en eerste lijn

Wanneer de inzet van eigen netwerk onvoldoende blijkt te zijn, zal er gekeken worden naar de mogelijke inzet van vrijwilligers en pas daarna naar professionele inzet. Voor mantelzorgers moet adequate ondersteuning geboden worden, hierin zal moeten worden geïnvesteerd. Deze ondersteuning van mantelzorgers moet ook expliciet onderdeel uitmaken van het plan dat met de inwoner(s) gemaakt wordt. Net als bij mantelzorgers, zal dus ook geïnvesteerd worden in de ondersteuning van vrijwilligers.

Kansen liggen in de inzet en ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, vroegtijdige inzet van lichtere vormen van ondersteuning, adequate signaleringsstructuren, etc. Dergelijke initiatieven en voorzieningen (waar mogelijk algemeen in te zetten) worden door de gemeente gestimuleerd. Velsen kenmerkt zich door een aanwezigheid van sterke netwerken op buurt- en wijkniveau. Ook is een groot aantal vrijwilligers actief. Deze vrijwilligers hebben ook een signaleringsfunctie, onderhouden contacten en zijn aanspreekpunt voor bepaalde vragen op het gebied van hulp en zorg.

Indien de inzet van het eigen netwerk van de inwoner onvoldoende ondersteuning biedt, kunnen algemene, collectieve of individuele voorzieningen worden ingezet. Algemene (veelal voorliggende) en collectieve voorzieningen (zoals maaltijdvoorziening) gaan daarbij voor de inzet van individuele voorzieningen. Voor de (collectieve) voorzieningen geldt dat toegang via de gemeente, via het Sociaal Wijkteam en via de organisaties zelf kan verlopen.

Algemene voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk, voorbeelden hiervan zijn:

- Buurt- en ontmoetingscentra/ activiteiten
- Inloop (spreekuren)
- Wijkgerichte activiteiten

Daar waar mogelijk wil Velsen ook kwetsbare mensen zoveel mogelijk bewegen gebruik te maken van algemene voorzieningen om te voorkomen dat zij uiteindelijk een beroep (moeten) doen op de kostbare niet vrij-toegankelijke collectieve en/ of individuele voorzieningen. Dit betekent dat ook moet worden geïnvesteerd in de versterking van de sociale infrastructuur.

➤ **Expertise voor toeleiding specialistische zorg**

Van de huidige Wmo-consulenten wordt straks kennis gevraagd over de nieuwe doelgroepen en taken vanuit de nieuwe Wmo. Deze kennis kan niet in een korte termijn worden opgedaan. Daarnaast moeten de consulenten de kans krijgen om ervaring met de nieuwe groepen en taken op te doen in het eerste jaar.

Wanneer specialistische expertise nodig is voor bepaalde Wmo-aanmeldingen, dan moeten de consulenten een beroep kunnen doen op een deskundige.

In het derde en vierde kwartaal van 2014 wordt onderzocht of het wenselijk is om in 2015 een medewerker van SCIO voor een dag(deel) in te huren. Deze medewerker wordt ingezet op Wmo-aanmeldingen die betrekking hebben op nieuwe doelgroepen waar de Wmo-consulenten nog geen kennis van en ervaring mee hebben. De Wmo-consulent blijft zelf wel betrokken bij het dossier en zorgt voor de beschikking, maar wordt bij de inhoudelijke

indicatiestelling ondersteund door de medewerker van SCIO. Hierdoor krijgen de Wmo-consulenten de ruimte om in het eerste jaar gebruik te maken van de kennis van SCIO en deze over te nemen.

Deze keuze sluit aan op de keuze van de gemeente Heemskerk om ook voor het eerste jaar een SCIO medewerker in te huren ten behoeve van de ondersteuning van de Wmo-consulenten.

Voor wat betreft de CJG coaches geldt dat wordt verondersteld dat zij over de deskundigheid beschikken om hun rol als toeleider naar de specialistische jeugdhulp te vervullen. In 2014 komt hier uitsluitel over, zodat indien nodig er tijdig aanvullende deskundigheid op het gebied van jeugdhulp kan worden aangetrokken om te ondersteunen bij toeleiding naar tweede lijnszorg.

In 2015 wordt onderzocht hoe de functies van CJG-coaches worden ingebed in de lokale infrastructuur en specifiek in het Sociaal wijkteam.

➤ **Één methodiek: Zelfredzaamheidsmatrix**

Wanneer een inwoner een ondersteuningsbeperking ervaart wordt samen met de inwoner en zijn omgeving de ondersteuningsbehoefte in beeld gebracht. Dat gebeurt door het hanteren van een uniforme werkwijze. Bij de vraagverheldering komen bijvoorbeeld de volgende leefdomeinen aan bod:

- wonen
- financiële situatie
- gezondheid
- dagbesteding en participatie
- gezinssituatie

De uniforme werkwijze is geborgd in het hanteren van de Zelfredzaamheidsmatrix. De Zelfredzaamheidsmatrix wordt door de CJG coaches, Wmo-consulenten en de Sociaal wijkteamleden gehanteerd als methode om gesprekken te voeren met inwoners. Zij worden getraind in het toepassen van deze methode. Bij de beantwoording van de ondersteuningsvraag kijken ze achtereenvolgens naar:

- de eigen mogelijkheden
- het eigen sociale netwerk en de omgeving (nulde lijn);
- algemene vrij toegankelijke voorzieningen en ondersteuning, collectief of individueel (eerste lijn)
- niet vrij toegankelijke voorzieningen en ondersteuning, specialiste zorg (tweede lijn)

Samen met de inwoner wordt een passend ondersteuningsarrangement gemaakt, volgens de 1-gezin 1-plan aanpak. Dat bestaat uit formele en/of informele vormen van ondersteuning en uit algemene, collectieve en/of maatwerkvoorzieningen. De inzet van mantelzorgers, vrijwilligers, de buurt en welzijnsorganisaties speelt daarbij een belangrijke rol. Als het nodig is worden specialistische vormen van ondersteuning ingezet. Innovatie door de inzet van technische of ICT mogelijkheden heeft de aandacht en wordt wanneer mogelijk en wenselijk toegepast.

➤ **Financiën**

Voor extra benodigde formatie in 2014 zal dekking gezocht moeten worden binnen het Programmaplan Transitie Sociaal Domein van de gemeente Velsen. De extra benodigde kosten voor 2014 worden meegenomen in de 2^e begrotingsrapportage 2014. De benodigde kosten voor het inrichten van de sociale infrastructuur en de Toegangsfunctie 2015-2016 worden opgenomen in de meerjarenbegroting 2015-2018.

8. Checklist toegang tot zorg en ondersteuning in het sociaal domein 2015

In de voorliggende paragrafen is het uitvoeringskader geschetst voor de toegang tot zorg en ondersteuning in de gemeente Velsen vanaf 2015. In de onderstaande checklist hebben we de belangrijkste actiepunten benoemd die in het derde en vierde kwartaal van 2014 tot uitvoering worden gebracht om de toegang tot het sociaal domein per 1 januari 2015 te realiseren.

	Hoofdactiviteit	Subactiviteiten	Beoogd resultaat /product	Planning
Toegang	Inrichtingskeuze toegang en toeleiding	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opstellen notitie Toegang en notitie Sociaal Wijkteams ▪ Raadplegen partners en Wmo-adviesraad ▪ Vaststellen notitie door college ▪ Informatie bijeenkomst raad 	Notities Toegang en Sociaal Wijkteam	Mei – sep 2014
	Formatie bepalen MO en WIZ voor de toegangsfunctionarissen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opstellen competentieprofiel toegangsfunctionarissen (voor Wmo en Jeugd) ▪ Onderzoeken mogelijkheden herverdeling huidige Wmo-consulentschap tbv nieuwe Wmo ▪ Bepalen deskundigheidsnorm toegangsfunctionarissen jeugdhulp en keuze positionering toegangsfunctionarissen jeugd (CJG-coaches). Dit leidt tot besluit over inhuur van eventuele extra deskundigheid voor Jeugd. ▪ Inrichten van deskundigheidsschil rondom de toegangsfunctionarissen Wmo om de kwaliteit van indicatiestelling te waarborgen; inhuren SCIO ▪ Vaststellen extra benodigde formatie Wmo-consulenten, inkomensconsulenten en schuldhulpverleningsconsulenten. ▪ Beschikbaar stellen benodigde opleidingen toegangsfunctionarissen ▪ Collegevoorstel indien nodig 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Competentieprofielen toegangsfunctionarissen zijn vastgesteld ▪ Besluit over extra formatie waar nodig ▪ Deskundigheid rond toegangsfunctionarissen is georganiseerd 	aug – nov 2014
	Formatie KCC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vaststellen gewenste rol KCC en (eventueel) benodigde formatie ▪ Opstellen competentieprofielen KCC ▪ Collegevoorstel indien nodig en input voor burap, input Begrotingsraad in oktober 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Competentieprofiel KCC ▪ Werkinstructies KCC ▪ Financiële input voor 2^e burap 	aug – nov 2014
	Inrichting werkprocessen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ontwerpen werkprocessen toegang (o.a. wijkteams) en toeleiding ▪ Vastleggen bevoegdheden en mandaten 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Werkprocessen toegang en toeleiding ontwikkeld en vastgesteld 	aug – dec 2014

		toegangsfunctionarissen (Wmo en Jeugd)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bevoegdheden en mandaten toegangsfunctionarissen zijn geregeld 	
	Communicatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Communiceren naar inwoners over inrichting van toegang tot maatschappelijke ondersteuning door de gemeente Velsen. ▪ Toegang wordt als onderdeel opgenomen in het gemeentelijke communicatieplan over de veranderingen binnen het sociaal domein 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Communicatieplan 	aug-okt 2014